

VILNIAUS LIETUVIŲ NAMŲ UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus lietuvių namų ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586 „Dėl 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ ir siekiant pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios programos), nustatytų tikslų, jog mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik mokykloje ir jos aplinkoje, bet ir ne mokyklos aplinkose, organizuojant išvykas į muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM (angl. *Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics*) (toliau – STEAM) atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas.

2. Vilniaus lietuvių namai (toliau – Lietuvių namai), ugdymo procesą organizuodama ne mokyklos aplinkoje, priima ir derina sprendimus dėl organizavimo laiko, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams. Ugdymo procese skiriamos prasmingos užduotys, vertinama mokymosi pažanga.

3. Aprašas numato ugdymo ne mokyklos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti. Aprašo nuostatos netaikomos vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamas baseinuose ar sporto aikštynuose ir vykstama ne rečiau kas dvi savaites.

II SKYRIUS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

4. Atsižvelgiant į dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdant:

4.1. Išvykas, t. y. išvykimus iš Lietuvių namų mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

4.2. pažintines veiklas, kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas mokinių tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

5. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

5.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurią vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

5.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

5.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

5.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.7. kitos Lietuvių namų vykdomos pažintinės veiklos formos.

6. Ugdymo proceso ne mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:

6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

6.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

7. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:

7.1. artimoje aplinkoje, netoli Lietuvių namų esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;

7.2. savivaldybės teritorijoje;

7.3. kitos savivaldybės teritorijoje;

7.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje poreikis numatomas Lietuvių namų ugdymo plane, taip pat gali numatyti mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su Lietuvių namų direktoriumi. Planuojant organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:

8.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

8.2. mokinių saugumo. Numatyti priemones mokinių saugumui esant ne Lietuvių namų aplinkoje užtikrinti;

8.3. įtraukimo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

8.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar Lietuvių namai gali juos skirti;

8.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

9. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:

9.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;

9.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;

9.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;

9.4. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;

9.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;

9.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą programą.

10. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje renginius organizuoja klasių vadovai, auklėtojai bendrabutyje, dalykų mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir kiti pedagoginiai darbuotojai, tardamiesi su mokiniais ir vadovaudamiesi Lietuvių namų ugdymo plano, strateginio plano, metų veiklos plano tikslais, uždaviniais ir priemonėmis.

11. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje programą (1 priedas) rengia išvykos vadovas, kurią pateikia Lietuvių namų direktoriui kartu su prašymu ir mokinių sąrašu (2 priedas).

12. Išvykusio į išvyką mokytojo pamokas vaduoja toje klasėje dirbantys mokytojai, o mokytojas, išvykstantis į Ugdymo ne mokyklos aplinkoje renginį, mokytojams, kurie vaduoja jo pamokas, palieka parengtas užduotis.

13. Edukacinių dienų, numatytų Lietuvių namų ugdymo plane, taip pat jei į išvyką vyksta jungtinė klasių grupė, mokiniui atsisakius dalyvauti dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių atskirai susitariama su išvykos vadovu, ugdymas organizuojamas Lietuvių namuose, paliekant mokiniui parengtas užduotis arba skiriant savarankiškas užduotis namuose. Klasių vadovai dėl nevykstančių mokinių informuoja dalykų mokytojus. Dalykų mokytojai parengia užduotis pagal klasių vadovų informaciją. Klasių vadovai vykdo užduočių atlikimo kontrolę.

IV SKYRIUS SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

14. Organizuojant išvyką, vykimą į pažintines veiklas (toliau – išvyka) ir siekiant užtikrinti vykstančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir išvykos vadovas. Lydintys asmenys –Lietuvių namų pedagoginiai darbuotojai, švietimo pagalbos specialistai, mokinio

padėjėjai ir mokinių tėvai (globėjai / rūpintojai). Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

14.1. mažiau nei 15 mokinių ir jie yra vyresni nei 16 metų, skiriamas tik išvykos vadovas;

14.2. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pradinio ugdymo programą, skiriamas išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

14.3. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir jaunesni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

14.4. daugiau kaip 15 ir mokinių, vyresnių nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

14.5. daugiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pradinio ugdymo programą, skiriamas išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

14.6. daugiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir jaunesni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

14.7. daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas išvykos vadovas ir 2 lydintys asmenys;

14.8. organizuojant išvyką į užsienį, skiriamas išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;

14.9. suaugusiems asmenims vykstant į išvykas skiriamas tik išvykos vadovas, kuriuo gali būti skiriamas vienas iš vykstančiųjų.

15. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos išvykos ne į ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės.

16. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje, nustatoma, kad:

16.1. Lietuvių namų direktorius:

16.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą;

16.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai išvykai;

16.1.3. skiria ir tvirtina išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis. Lydintys asmenys nėra skiriami, kai ugdomojoje veikloje dalyvauja tik suaugusieji asmenys;

16.1.4. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitokį lydinčių asmenų skaičių;

16.2. išvykos vadovas:

16.2.1. parengia Ugdymo ne mokyklos aplinkoje programą ir numato parengiamuosius darbus:

16.2.1.1. pildo prašymą Lietuvių namų direktoriui ir kartu su juo pateikia Ugdymo ne mokyklos aplinkoje programą (1 priedas) ir dalyvausiančių joje mokinių sąrašą (2 priedas);

16.2.1.2. vykdo saugos instruktažą atsižvelgdamas į konkretaus Ugdymo ne mokyklos aplinkoje renginio rizikos faktorius, remdamasis saugos ir sveikatos instruktažo rekomendacijomis (4 priedas) ir užpildo instruktažų lapą (5 priedas). Instruktažų lapai saugomi pas išvykos vadovą iki einamųjų mokslo metų pabaigos;

16.2.1.3. surenka iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimus vykti į renginius / išvykas. Sutikimai pildomi laisva forma arba pagal šio aprašo 3 priedą;

16.2.2. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti;

16.2.3. priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne mokyklos aplinkoje įgyvendinti;

16.2.4. pristato suplanuotų veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

16.2.5. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

16.2.6. užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti;

16.2.7. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi Lietuvių namuose nustatytų procedūrų (nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimų surinkimas, prašymas Lietuvių namų direktoriui dėl išvykos, veiklos programos pateikimas, dalyvaujančių mokinių sąrašas ir instruktažų mokiniams pravedimas bei instruktažų formų tinkamas užpildymas ir t. t.);

16.2.8. užtikrina mokinių saugą renginio metu, moka suteikti pirmąją medicininę pagalbą, susidarius situacijai, grėsmingai mokinių saugumui ir sveikatai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia renginio vykdymą.

16.3. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

16.3.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už išvyką atsakingam asmeniui. Sutikimas gali būti pateiktas laisva forma arba pagal Lietuvių namų parengtą formą (3 priedas), arba el. dienyne TAMO; mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų išvykoje, atšaukti vaiką iš išvykos. Mokiniam, nedalyvaujantiems išvykoje, vyksta ugdymo procesas Lietuvių namuose nustatyta ugdymo organizavimo forma nurodyta šio aprašo 14 punkte;

16.3.2. su išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimą;

16.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimu lydintiems asmenims;

16.4. mokiniai atsakingi:

16.4.1. už dalyvavimą išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių atskirai susitariama su išvykos vadovu;

16.4.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V SKYRIUS IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

17. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš išvyką į užsienio šalį susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

18. Lietuvių namų direktorius ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su mokytojo planuojamos išvykos programa (1 priedas), priima sprendimą dėl mokinių išvykos į užsienį organizavimo. Lietuvių namų direktorius skiria išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, su jais aptaria išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

19. Išvykos į užsienį vadovas:

19.1. sudaro detalią išvykos programą;

19.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su Lietuvių namų direktoriumi;

19.3. pateikia išvykos programą ir detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

19.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių, kurią turi žinoti išvykos vadovas vykdamas į išvyką;

19.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

19.6. organizuoja mokinių pasirengimą vykti į išvyką. Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas Lietuvių namuose įprasta tvarka;

19.7. supažindina su išvyka į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

19.8. supažindina su išvykos taisyklėmis.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Išvykoms organizuoti ugdymo procese gali būti naudojamos iš įvairių šaltinių gautos lėšos.

21. Lietuvių namuose ugdymas ne mokyklos aplinkoje organizuojamas pagal Ugdymo plane numatytas datas, skirtas edukacijų dienoms, netradicinėms ugdymo veikloms, kurios numatomos kiekvieną mėnesį pildant kasmėnesinį ugdymo organizavimo planą. Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

22. Su šiuo aprašu supažindinami visi mokytojai, auklėtojai bendrabutyje, švietimo pagalbos specialistai, mokinio padėjėjai, kiti pedagoginiai darbuotojai ir mokinių tėvai.

23. Lietuvių namai, vadovaudamiesi šiuo aprašu ir kitais ugdymo procesą reglamentuojančiais dokumentais, rengia vidaus teisės aktus, reglamentuojančius mokinių ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir atitinkamai juos koreguoja pasikeitus teisės aktams.

24. Šis aprašas skelbiamas Vilniaus lietuvių namų interneto svetainėje www.lnamai.lt.

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE VEIKLOS PROGRAMA

Pažintinės veiklos forma (ekskursija, turistinė stovykla, sąskrydis, vaikų turizmo renginys, žygis, varžybos ir kt.) Pastaba. Tinkamą programos formą įrašyti į gretimą stulpelį.	
PROGRAMOS TIKSLAS(-AI)	
PROGRAMOS DALYVIAI (nurodyti kiek iš konkrečios klasės mokinių dalyvauja)	
PROGRAMOS TURINYS	
PAŽANGOS VERTINIMAS (nurodyti kaip bus vertinama mokinių pažanga)	
PROGRAMOS VYKDYMAS:	
DATA	
MARŠRUTAS	
TRUKMĖ	
IŠVYKIMO VIETA IR LAIKAS	
PARVYKIMO VIETA IR LAIKAS	
NAKVYNĖS VIETA (jeigu programa ne vienos dienos)	
VEIKLAI SKIRTŲ LĖŠŲ	

Išvykos vadovas

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE VEIKLOS PROGRAMOS DALYVIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Mokinio vardas ir pavardė	Klasė

Išvykos vadovas

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

Gerb. (tėvai / globėja / rūpintojai),

(Data)
Vilnius

Informuojame Jus, kad (data) organizuojama(s) (išvykos / pažintinės veiklos pavadinimas).

Šio renginio tikslas: (nurodyti).

Jo metu bus: (nurodyti, kokia veikla bus atlikta).

Išvykstame nuo Vilniaus lietuvių namų (data ir laikas) (gali būti nurodyta ir kita išvykimo vieta). Parvykstame prie Vilniaus lietuvių namų (data ir laikas) (gali būti nurodyta ir kita grįžimo vieta).

Kelionės maršrutas: (nurodyti).

Iš viso atstumas: (nurodyti atstumą km)

Renginio trukmė: (nurodyti trukmę val.).

Nakvynė: (nurodyti nakvynių skaičių).

Jūsų sūnus / duktė yra supažindintas (a) su saugos ir sveikatos instrukcija ir veiklos programa.

Prašau Jūsų pakartotinai supažindinti savo sūnų / dukrą su saugaus elgesio ir eismo taisyklėmis išvykos metu.

Jei nepatikit mums savo vaiko dėl saugumo užtikrinimo, nesutinkate dėl renginio tikslo, veiklos, maršruto ar kitų dalykų, siūlome nepasirašyti sutikimo.

Dėl išsamesnės informacijos kreiptis į mokytoją (vardas ir pavardė) tel. (nurodyti tel. Nr.).

Išvykos vadovas

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

Susipažinau, sutinku

(Parašas)

(Tėvų / globėjų / rūpintojų vardas ir pavardė)

(Data)

Papildoma informacija, kurią, esant reikalui, pateikia tėvai / globėjai / rūpintojai:

Mano sūnus / duktė vartoja vaistus: (nurodyti kokius ir kaip juos vartoja).

Įdedu šiuos vaistus jam / jai išvykstant.

Mano sūnus / duktė yra alergiška(s) (nurodyti kam ir kaip elgtis pasireiškus alergijai).

Sutinku, kad, reikalui esant, mano sūnui / dukrai būtų suteikta medicinos pagalba.

Kontaktinis telefonas renginio metu: (nurodyti tel. Nr.).

SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKTAŽO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDRI SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMAI

1. Mokiniai turizmo renginių metu turi ne tik taikyti jau žinomus saugaus elgesio modelius, bet ir juos tobulinti atsižvelgiant į besikeičiančią eismo ar saugumo situaciją.
2. Autobuso laukti Lietuvių namų kieme, o jam atvykus – nebėgti. Į autobusą pirma įlipa išvykos vadovas. Įlipant ir išlipant nesistumdyti, laikytis eilės.
3. Autobusui važiuojant visi vykstančios grupės nariai turi sėdėti.
4. Išlipus iš autobuso sustoti ir laukti tolesnių išvykos vadovo nurodymų.
5. Neatsilikti nuo grupės. Pasimetus likti toje pačioje vietoje.
6. Eiti per gatvę su visa grupe tik tam skirtose vietose, įsitikinus saugumu ir neskubant.
7. Keisti maršrutą galima tik išvykos vadovui leidus.
8. Apranga turi atitikti metų laiką ir tos dienos orą.
9. Turėti geriamo vandens.
10. Buitines atliekas mesti tik į tam skirtus konteinerius.
11. Laikytis asmens higienos reikalavimų.
12. Draudžiama naikinti priešgaisrinius įrenginius, deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus.
13. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
14. Organizuoti poilsinę veiklą, laužus kurti tik tam numatytose vietose, poilsiavietėse. Išvykstant poilsiavietę palikti tvarkingą.
15. Susižeidus kreiptis į išvykos) vadovą.
16. Grįžus iš kelionės eiti į namus.
17. Mokiniais, kurie nesilaiko saugos ir sveikatos taisyklių, etikos normų taikomos nuobaudos Lietuvių namuose nustatyta tvarka.

II SKYRIUS EKSKURSIJOS DALYVIŲ ELGESYS MUZIEJUOSE IR PARODOSE

18. Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis (jeigu muziejaus taisyklės to neleidžia), vaikščioti atsargiai, nekliudyti eksponatų, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.
19. Be išvykos vadovo leidimo draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.

20. Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, apie tai būtina informuoti išvykos vadovą.

III SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS GATVĖJE, VIEŠAJAME TRANSPORTE: AUTOBUSE, TROLEIBUSE, TRAUKINYJE, TRAMVAJUJE

21. Lietuvoje ir daugelyje kitų šalių eismas vyksta dešiniąją puse, reikia vengti ėjimo prieš judėjimą. Prasilenkiama iš dešinės.

22. Net ir labai dideliuose sambūriuose negalima stumdytis, skintis kelio alkūnėmis. Pastebėjus, kad kas nors skuba, pasitraukite į šalį.

23. Jeigu turistinė grupė keliauja su lazdomis, tai lazda reikia laikyti vertikaliai, nes horizontaliai nešti lazda ar ilgą skėtį yra pavojinga, į jų smaigalius gali susižeisti praeiviai. Skėčiu ir lazda nemosuoti.

24. Einant reikia atsižvelgti į šaligatvio plotį. Siauru šaligatviu greta gali eiti tik du arba vienas asmuo. Sutiktuosius reikia praleisti. Paprastai tai daro jaunesnis amžiumi.

25. Pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs asmenys, maži vaikai, pagyvenę žmonės.

26. Laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinti duris, išlipus iš transporto priemonės, iškart bėgti per gatvę ir kt.

27. Dėl paskirties vietos pasitikslinimo, dėl persėdimo reikia teirautis transporto darbuotojų, o ne keleivių, nes pastarieji gali suklaidinti.

IV SKYRIUS

ELGESYS PRIE VANDENS TELKINIO

28. Kategoriskai draudžiama maudytis nežinomose ir nepatikrintose vietose, audros metu, esant blogam orui, dideliam rūkui, prastam matomumui.

29. Geriausia ir saugiausia organizuoti maudymąsi atitvertuose pliažuose, kur budi gelbėjimo tarnybos. Jeigu nėra įrengtų maudyklų, grupės vadovas privalo patikrinti pasirinktos maudymosi vietos gylį, dugno saugumą. Tik įsitikinus visišku saugumu, leidžiama maudytis ne daugiau kaip 8 vaikams vienu metu, nurodytoje maudymosi vietoje, vienam asmeniui skiriama 4 kvadratiniai metrai ploto. (Laikytis kitų reikalavimų, numatytų Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų vasaros poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 (Žin., 2010, Nr. 108-5567).

30. Jei grupė turi valčių, jos turi būti paengtos panaudoti gelbėjimui maudymosi metu.

31. Draudžiama maudymosi metu šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas.

32. Kategoriškai draudžiama renginio dalyviams nardyti, šokinėti iš valtys, ar nuo stataus skardžio, kranto, maudytis temstant ar tamsiu paros metu, be išvykos vadovo leidimo.

33. Kategoriškai draudžiama vieniems dalyviams irstyti valtimi.

34. Suorganizavę plaukimą valtėmis, išvykos vadovas ar plaukimo vadovas (rekomenduojama abiem kartu) patikrina, ar valtys perėję techninę apžiūrą, ar yra gelbėjimo priemonės (liemenės, gelbėjimo ratai, virvės ir pan.). Valties šeimininkas turi būti suaugęs žmogus, mokantis gerai plaukti ir apmokytas gelbėjimo būdų, sugebantis techniškai irkluoti.

35. Valtimis galima vežti tik leistiną asmenų skaičių, kuris nurodytas ant valtys borto. Neleistina plaukti toliau, kaip 100 metrų nuo kranto. Nemokantys gerai plaukti, prieš sėsdami į valtį, užsideda liemenes. Kitas gelbėjimo inventorių sudedamas į valtį.

V SKYRIUS ELGESYS ŽAIDIMŲ IR ATRAKCIONŲ METU

36. Išvykų vadovams ypač reikia būti dėmesingiems, kai vaikai žaidžia specialiose žaidimų, atrakcionų vietose.

37. Vaikai privalo laikytis žaidimų ar atrakcionų vietose nurodytų saugos reikalavimų.

38. Išvykos vadovas privalo įsitikinti, ar tvarkingas inventorių, kuris bus naudojamas renginio metu.

39. Kategoriškai draudžiama liesti, ardyti, sprogdinti, mesti į laužą rastus sprogmenis.

40. Radus sprogmenis ar į juos panašius daiktus, dalyviai privalo pranešti išvykos vadovui, kurio pareiga pažymėti tokių radinių teritoriją, pranešti policijai, artimiausiam kariniam daliniui.

41. Draudžiama kurti laužą, eiti arti jo mergaitėms ilgais palaidais plaukais.

42. Negalima imti į rankas ką tik užgesusių nuodėgulių.

VI SKYRIUS ELGESYS PASIKLYDUS MIESTE AR KITOJE NEPAŽĪSTAMOJE VIETOVĖJE

43. Jeigu renginio dalyvis(iai) atsiskyrė nuo grupės ir pasiklydo, esant galimybei, pirmiausia privalo susisiekti su išvykos vadovu (paskambinti telefonu).

44. Neturint tokios galimybės, laukti toje vietoje, kur atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę.

45. Jeigu renginio dalyvis(iai) tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą.

VII SKYRIUS ELGESIO REIKALAVIMAI KELIAUJANT TRANSPORTO PRIEMONE

46. Į transporto priemonę ir iš jos lipti galima tik jai visiškai sustojus.

47. Būtina laikytis saugaus eismo ir kultūringo elgesio taisyklių (nesikeikti, nesistumdyti, neskriausti mažesnių ir silpnesnių, netriukšmauti, nešiukšlinti, negadinti transporto priemonės inventoriaus).

48. Draudžiama trukdyti dirbti vairuotojui.

49. Įlipę į transporto priemonę apžiūrėkite inventorių. Pastebėję sugadintą inventorių, praneškite vairuotojui.

50. Sugadinus transporto priemonės inventorių, privalo sugadinusio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) atlyginti nuostolius.
